

Kázání Marka Vanči z 15. ledna 2012 v Chotěboři a Krucemburku

I. čtení: Iz 41, 8-14

II. čtení: Ex 3, 1-15

Milé sestry a milí bratři,

lidské pokolení odedávna rozeznávalo, že nad tímto světem a nad našimi lidskými osudy a životy existuje tajemná síla, která svět řídí a dává mu smysl. Celé lidské dějiny, i dějiny náboženství, celé vědecké úsilí svědčí o tom, že lidé se snaží pochopit, co to vlastně nad námi je. Jak tomu máme říkat a jak s tím máme zacházet. I přes obrovskou snahu a nečekané pokroky vědy a techniky, základní lidské otázky zůstávají pro mnoho lidí nezodpovězeny: „Odkud jsme přišli, kam jdeme, proč tu jsme, jaký smysl má náš život?“.

Bible člověku napovídá, jak se to setkání s Bohem děje. Důležité je, že to nebyl člověk, kdo objevil Boha a přinutil ho, aby své tajemství odhalil, ale že to bylo právě naopak. Uprostřed pracovní směny, kdy Mojžíše ani nenapadlo něco duchovního čekat, kdy se staral o ovce svého tchána, a kdy byl zaujat hořícím keřem, zaslechne Boží hlas: „Mojžíši, Mojžíši“. Co se lidé nahledali Boha. Co si navymýšleli, jak by ho přinutili k setkání, k promluvení. A najednou, při zcela všední práci, se ozve Bůh sám.

Jako poutač a reklamu Bůh použije hořící keř. Samá bodlina, trnité haluze. Hoří a přece neshoří. Divný úkaz a ještě divnější obraz Božího zjevení. Hořící roští si Bůh volí jako místo zjevení. Pichlavý keř na pustině, v polopoušti, tam se Bůh zjevuje, mimo centrum hlavního dění, není to v chrámu, ani v centrech lidského poznání, netočí to kamery státních nebo komerčních televizí. Překvapí nás a zaskočí nás uprostřed všedního dne, kdy všichni mají svých starostí a své práce dost, kdy bojují s lidskou zvůlí nebo pasou cizí ovce. A ten poutač, ta reklama hořícího keře, říká o Bohu: jsem zde, hřeji a svítím. Hořím svou láskou pro druhé. Moje láska mne spaluje, ale přece nespálí. Vydávám se sám ze sebe a přece neshořím a nevyhořím.

A tenhle Bůh oslovil pastýře Mojžíše. Mojžíš nevidí Boha, zato slyší jeho hlas. Jeho slovo. To je zázrak a div. Bůh k nám lidem mluví, protože s námi chce navázat vztah, nebo ho chce obnovit. Bůh s námi vstupuje do události, která mění svět. Tak nás Bůh zaplétá a vplétá do své existence, do svého příběhu. Jakmile Bůh promluví k člověku, už náš svět není bez duše a bez smyslu. Celý svět nachází svůj řád a smysl a život člověka v něm už není zoufalým pokusem urvat, co se dá, život člověka už není potulkou se smutným koncem.

A co Mojžíš slyší? Bůh říká zcela jasně, že vidí, slyší a zná. Vidí ujařmení otroků, slyší sténání ponížených, zná bolesti trpících. Úžasné ujištění slyší Mojžíš, jak Pánu Bohu na člověku záleží. Hospodin je ti nejvěrnějším druhem a tvým nejlepším lékařem. Vždyť on slyší, vidí a zná. I tehdy, když máš pocit, že všichni odešli, nikdo neposlouchá a nikdo se nezajímá o tvé bolesti a rány, tak on vidí, slyší a zná.

Ale Boží zájem je ještě širší a hlubší. Nezajímá se jen o tvé soukromé bolesti a starosti. On vidí a slyší sténání a bolesti, strachy i hnůj všeho světa, nejen ten tvůj. Vidí a slyší a zná se ke svému lidu, který se svíjí v otroctví, Bůh slyší zoufalství ztracených lidí a smutek lidstva stále zajatého v otročině hříchu. Bůh vidí, slyší a zná. Bohu na tomto světě záleží.

A tak Bůh přichází, doslova on sestupuje. Sestupuje a jde nám vstříc. K Bohu se nikdy nemůžeš vyšplhat do nebe, nepomůže ti povznášející atmosféra žádných svátků, žádné náboženské rituály ti nepomohou, abys nahlédl i třeba jen do Boží nebeské předsíně. Kromě toho Boha nehledej v žádných nadpozemských zážitcích. U něj doma, tam on není k zastizení, Bůh totiž přišel za námi, sestoupil, aby s námi spojil svou cestu. Chodí prachem našich cest a je tu s námi. Kam vkročí, je hned místo svaté. Proto si Mojžíš zouvá opánky a vy si místo toho připravte, přihotovte svou mysl, abyste jeho působení viděli v tomto světě, který jsme svým sobectvím a pýchou proměnili v chlívek lidských prasat a prasátek. Naštěstí tam právě on vstupuje. Neštítí se běžence a uprchlíka Mojžíše, který je v Egyptě hledán pro vraždu, neštítí se ani nás. Dokonce jde za námi tak hluboko a daleko, jak hluboko a daleko je jeden každý z nás.

Lidé kolem nás přisívají Bohu odpovědnost za kdejaký lidský průšvih, svádí na něj vlastní

neschopnost a ztracenost, ale Boží sestupování není zvrhlá choutka Všemocného, Bůh si nejde s námi hrát a pohrávat. Jeho ponížení a utrpení nejsou perverzí, zvrhlostí, ale mají dobrý důvod. Už Mojžíšovi říká Bůh, že sestupuje, aby zachránil. Není možná záchrana bez osobního nasazení. Bůh tedy sestupuje, aby osobně zachránil z království poroby, útlaku, odcizení a smrti. To byl pro Izraelce Egypt. Pro nás je to vše, z čeho sami od sebe, ze svých sil, nevybředneme a ani vybřednout nemůžeme. Kdokoliv by se o to jen ze svých sil pokusil, dopadne jako Mojžíš. Dostane se ještě do větší samoty, opuštěnosti a bezradnosti. Uprchlík, zločinec na útěku, který má na rukou svévolně prolitou egyptskou krev. Proto Bůh sestupuje, přichází a chce být s námi, aby zachránil, vychvátil nás z bláta hříchu a pozvedl k sobě. Sestupuje a přináší naději na lepší život, dává výhled do nové krajiny plné dobrých věcí, krajiny pokoje a milosti Boží.

Mojžíš slyší krásná zaslíbení, vlnadná slova, která vzbuzují velké naděje. Ale nic nevidí. Jen hořící keř je vidět a časem pak dítě v jeslích. Není oč se opřít, nelze z toho nic druhému člověku dokázat. Jsou zde jen slova a vlastně jen znamení kříže, ta znamení, která jsou leckde na kostelech či křižovatkách cest vidět. Ale jinak nic.

Celá Boží akce žádá proto naši víru, my sice už nevidíme ani hořící keř, ale slyšíme, můžeme slyšet Boží slovo. Bůh, který se snížil, aby se s námi potkal, se pustil do díla záchrany a spásy. Nezáleží na nás, kdo jsme, mnohem více záleží na něm. On se k nám přiblížil, aby zjevil své úmysly. Proto také pro nás podle své vůle odkryl své jméno. A to Boží jméno, které Mojžíš slyší, není jméno jako jakékoliv jiné. Boží jméno je programem, závazkem, svědectvím. Jsem, který jsem. To není filosofická hádanka. To je příslib Boží věrnosti a blízkosti. Boží existence je a bude bytím pro druhé. Hořím k vám svou láskou, to chtělo naznačit to podivné Boží zjevení v hořícím keři. Jsem, který jsem tu s vámi. Jsem, který chci být s vámi. Jsem, který tu chce být pro vás. Jsem, který jsem a budu s vámi vždycky, všude a napořád. V dobrém i ve zlém, v životě i ve smrti. To je ten jediný Bůh s námi. Od narození člověka až po jeho smrt sahá Boží láska. To on nás vysvobozuje z otroctví hříchu a smrti a dává životu smysl a cíl.

Ježíš Kristus je tím Bohem, Hospodinem, který tehdy sestoupil, aby vysvobodil svůj lid z otroctví a je i tím narozeným a ukřižovaným, který se ponížil a takto nabízí spásu a záchranu každému, kdo mu uvěří. Jsem, který jsem a budu, který budu, říká Hospodin, nech svou záchranu na mě, člověče, neboj se, jen věř!

Amen